

**Кандидат за избор за
Главног јавног тужиоца у Вишем јавном тужилаштву у
Неготину**

Ксенија Бранковић

**ПРОГРАМ ОРГАНИЗАЦИЈЕ И УНАПРЕЂЕЊА РАДА
ВИШЕГ ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА У НЕГОТИНУ
ЗА ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2029. ГОДИНЕ**

Ако бих свој програм организације и унепређења рада Вишег јавног тужилаштва у Неготину требало да сажмем у једној реченици била би то:

„Заклињем се својом чашћу да ћу јавнотужилачку функцију вршити предано, савесно и непристрасно и штитити уставност и законитост, људска права и основне слободе”.

У питању је наравно текст заклетве, сада прописан чланом 97. Закона о јавном тужилаштву, коју сам први пут положила почетком јануара 2002. године будући да сам 27. децембра 2021. године постала члан јавнотужилачке организације избором на место заменика јавног тужиоца у Окружном јавном тужилаштву у Неготину. Од тада па све до данас ни једног тренутка нисам заборавила у шта сам се заклела, чврсто верујући да је закон исти за све и да уколико су испуњена битна обележја кривичног дела неважно је ко је учинилац.

Пре избора на место заменика јавног тужиоца радила сам у Окружном суду у Неготину прво као приправник, а затим и као стручни сарадник тако да у својој професионалној каријери никада нисам непосредно поступала по предметима из делокруга основне надлежности, било суда, било тужилаштва, што је пак представљало својеврсно признање мојој стручности, која је исказана и кроз просечну оцену остварену на Правном факултету универзитета у Београду 8,80 на коју сам посебно поносна код чињенице да сам на III години студија постала мајка и студије завршила уз све обавезе које породични живот са собом носи и то у месту које је 250 км удаљено од Београда.

Током 22 године рада у тужилашту у мандату од 2016. до 2021. године обављала сам функцију Вишег јавног тужиоца. Подnoseћи пријаву на оглас те 2015. године у достављеном програму назначила сам да највећи изазов представља обезбеђивање засебног простора будући да су се канцеларије које су користили Основно јавно тужилаштво и Више јавно тужилаштво у Неготину налазиле у делу зграде у коме су биле смештене канцеларије управних послова Полицијске станице у Неготину тако да су гужве биле сталне јер радило се о пословима издавања личних карата, пасоша, возачких дозвола, регистрације возила, као и о пословима везаним за оружје и муницију. Но, оно што сам у тренутку подношења пријаве сматрала да је готово немогуће реализовати, заједничким ангажовањем мене као тужиоца и начелника ПС у Неготину је остварено, све службе полицијске станице пресељене су у другу зграду а тужилаштво је на располагање добило још девет канцеларија. Будући да сам провером утврдила да је зграда, у којој су иначе смештени и Општина Неготин, Виши Суд и Основни суд у Неготину, у својини Републике Србије, након етажирање дела зграде, са свом потребном документацијом, августа 2020 године обратила сам се Комисији за стамбена питања и расподелу службених зграда и пословних просторија Владе Републике Србије са предлогом да се опредељени простор додели на коришћење Вишем и Основном јавном тужилаштву у Неготину. Колико сам упозната поступак још увек није окончан

из разлога јер је потребно да и остали корисници простора изврше етажирање делова у чијем су притежању.

Када је реч о материјалној опремљености у време мог мандата тужилаштву је на коришћење додељено и путничко моторно возило марке "BMW" тип 520d Xdrive, иначе трајно одузето у оквиру закљученог споразума о признању кривичног дела између овог тужилаштва и држављанина Републике Ирак, поред ког возила тужилаштво у власништву има и путничко моторно возило "Шкода" тип "Окавиа" произведено 2003. године

1. НАДЛЕЖНОСТ

Више јавно тужилаштво у Неготину у смислу одредбе чл. 10 ст. 1 тач. 11 Закона о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштва поступа пред Вишим судом у Неготину који је у складу са истим законом непосредно виши суд за подручје Основних судова у Мајданпеку и Неготину. Надлежност ова два суда простире се пак на подручја општина Кладово, Мајданпек и Неготин са укупном површином од 2.600 км².

С обзиром на чињеницу да Више јавно тужилаштво у Неготину поступа пред Вишим судом у Неготину то је и стварна надлежност тужилаштва одређена одредбом чл. 25 Закона о уређењу судова

Изузетак од наведене опште одредбе су кривична дела предвиђена: Законом о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, тероризма и корупције ("Сл. гласник РС" бр. 94/16 У 87/18), Законом о организацији и надлежности државних органа за борбу против високотехолошког криминала ("Сл. гласник РС" бр. 61/2005 и 104/2009) и Законом о организацији и надлежности државних органа у поступку за ратне злочине ("Сл. гласник РС" бр. 6772003, 135/2004, 61/2005, 101/2007, 104/2009, 101/2011 и 6/2015) по којима поступају тужилаштва посебне надлежности: Тужилаштво за организовани криминал и Тужилаштво за ратне злочине, као и посебна одељења Виших јавних тужилаштва у Београду, Новом Саду, Нишу и Краљеву.

2. НОСИОЦИ ЈАВНОТУЖИЛАЧКЕ ФУНКЦИЈЕ

Одлуком Високог савета тужилаштва А бр. 681/23 од 3.11.2023. године утврђено је да број јавних тужилаца у Вишем јавном тужилаштву у Неготину поред главног јавног тужиоца З.

У овом тренутку функцију главног јавног тужиоца обавља ВФ Главног јавног тужиоца Драган Пејкић, а функцију јавног тужиоца Ксенија Бранковић и Тијана Јеленковић, што значи да је једно место од наведеном одлуком

предвиђеног броја упражњено. При том, са мањим бројем носилаца од предвиђеног ово тужилаштво ради дужи временски период, односно од средине 2017. године па све до данас функцију најпре заменика јавног тужиоца, а сада јавног тужиоца обављају два носиоца, са изузетком кратког период од јануара до средине маја 2021. године када је број поступајућих заменика јавног тужиоца био на нивоу предвиђених 3.

3. РУКОВОЂЕЊЕ ЈАВНИМ ТУЖИЛАШТВОМ

Важећи Закон о јавном тужилаштву донет је 9. фебруара 2023. године и објављен је у "Сл. гласнику РС" број 10/23 ког дана је и ступио на снагу, а примењује се почев од 10. маја 2023. године као дана када је конституисан Високи савет тужилаштва.

Одредбом чл. 4 Закона прописано је да функцију јавног тужилаштва врше Врховни јавни тужилац, главни јавни тужилац и јавни тужилац, да Врховним јавним тужилаштром руководи Врховни јавни тужилац, те да јавним тужилаштром руководи главни јавни тужилац.

Иако неретко критикован и по мени неосновано оспораван и у важећем Закону задржан је хијерархијски принцип изражен на тај начин да Врховни јавни тужилац и главни јавни тужилац у руковођењу јавним тужилаштром имају хијерархијска овлашћења у односу на поступање нижег главног јавног тужиоца и јавног тужиоца у конкретном предмету. Највећа разлика у односу на претходна законска решења везана за овај принцип огледа се у предвиђеној обавези издавања обавезног упутства за рад и поступање у поједином предмету и у праву на приговор на обавезно упутство о ком приговору одлучује комисија Високог савета тужилаштва састављена од пет чланова које бира Високи савет тужилаштва из реда јавних тужилаца, на пет година, без могућности поновног избора.

Већ сам нагласила да сам принцип хијерархијске надређености одувек сматрала добрим решењем јер сам мишљења да исти пре свега треба да представља израз добре сарадње, сучељавања мишљења и заједничког долажења до правилне и законите одлуке тако да у складу са тим обавезна упутства буду изузетак, а колегијалност и међусобно уважавање правило.

Законом је такође прописано да главни јавни тужилац представља јавно тужилаштво којим руководи из чега следи да је ова функција потенцијално највише изложена покушајима непримереног утицаја на рад и да самим тим мора да представља брану која ће осигурати самосталност у раду. Међутим, задатак главног јавног тужиоца је да такође препозна и евентуални непосредни покушај утицаја на јавног тужиоца који поступа у поједином предмету и да такав утицај спречи, једном речју да буде гарант да на донете одлуке нису утицали било који други чиниоци сем позитивних прописа.

3.1 Руковођење управом у јавном тужилаштву

Чланом 38 Закона о јавном тужилаштву прописано је да:

Врховни јавни тужилац и главни јавни тужилац руководе управом у јавном тужилаштву и одговорни су за правилан и благовремен рад јавног тужилаштва у складу са законом и актом о управи у јавном тужилаштву.

Врховни јавни тужилац и главни јавни тужилац одређују организацију и рад јавног тужилаштва, одлучују о правима по основу рада јавних тужилаца и о радним односима државних службеника и намештеника у јавном тужилаштву, отклањају неправилности у раду, старају се о самосталности, угледу и ефикасности рада јавног тужилаштва, старају се о непристрасној расподели предмета јавним тужиоцима и врше друге послове на које су овлашћени законом или другим прописом.

Главни јавни тужилац доноси и план и програм рада јавног тужилаштва који садржи одлуку о годишњем распореду послова. Но, у тужилаштву као што је Више јавно тужилаштво у Неготину где је свега троје носилаца јавнотужилачке функције од којих је један ВФ Главног јавног тужиоца једино могуће и до сада увек примењивано решење је да јавни тужиоци раде по свим материјама из делокруга надлежности, при том уз поштовање упутства Врховног јавног тужиоца да у предметима због кривичних дела у односу на које је предвиђено постојање контакт тачака поступају управо контакт тачке из разлога јер су ови носиоци кроз организоване обуке стекли сва потребна додатна знања из појединих области као што су трговина људима, кривична дела са међународним елементом, напад на новинаре и сл.

4. ЦИЉЕВИ У НАРЕДНОМ ПЕРИОДУ

4.1. Материјална опремљеност

Окончати поступак за доделу права на коришћење етажираног дела зграде и с тим у вези закључити споразум о коришћењу са осталим корисницима: СО Неготин, Вишим судом у Неготину, Основним судом у Неготину и Основним јавним тужилаштвом у Неготину.

Обезбедити потребна средства за опремање нових канцеларија над којим тужилаштво већ има државину.

Уместо путничког мотроног возила марке "Шкода" тип "Октавиа" обезбедити новије и рентабилније возило које ће се моћи користити и за потребе увиђаја.

4.2. Кадрови

Попуна радног места предвиђеног за информационо техничке послове која, имајући у виду све већу примену информатичких технологија у раду тужилаштва, већ сада представља приоритет а биће неопходност након увођења програма електронског завођења и праћења тока предмета.

Стварање услова за рад који би представљали еквивалент са условима за рад судија у смислу да на једног носиоца јавнотужилачке функције долази један записничар.

Старање да сви носиоци јавнотужилачке функције имају једнак приступ обукама из различитих области.

4.3. Однос са Основним јавним тужилаштвом у Неготину

Више јавно тужилаштво у Неготину је непосредно више тужилаштво само у односу на Основно јавно тужилаштво у Неготину чија се територија на којој врши своју надлежност поклапа са територијом на којој у оквиру делокруга своје надлежности поступа Више јавно тужилаштво у Неготину, конкретно реч је о подручју општина Кладово, Мајданпек и Неготин. Иако у Мајданпеку постоји Основни суд, тужилаштво није основано већ је предвиђено само постојање Одељења.

Ради уједначавања праксе и праћења ефикасности и ажурности одржавати састанке са главним јавним тужиоцем у Основном јавном тужилаштву у Неготину најмање два пута месечно.

4.4. Однос са полицијом

Наставак добре сарадње и вршење активне улоге руководиоца у предистражном поступку у циљу обезбеђивања доказа који ће омогућити доказивање кривичног дела и кривичне одговорности на нивоу извесности.

Редовни састанци са начелницима полицијских станица најмање на месечном нивоу у циљу сагледавања и решавања уочених проблема.

Успостављање боље сарадње са Јединицом за финансијске истраге у циљу откривања и одузимања имовине проистекле из кривичних дела.

4.5. Комуникација са новинарима

У овом сегменту истакла бих пример добре досадашње праксе изражене кроз сарадњу са медијима у виду спремности на остваривање сталног контакта и пружања релевантних информација које ће бити примерене фази поступка јер само се на тај начин гради међусобно поверење и спречава да у јавност доспеју

информације које би у неком тренутку могле да угрозе несметано вођење кривичног поступка.

Оваквим приступом не само да се мења слика о тужилаштву као о затвореној организацији, већ се утиче и на побољшање перцепције грађана о раду овог државног органа. Више јавно тужилаштво у Неготину нема званичног портпарола, али ову улогу обављала сам још као заменик тужиоца, наставила сам да са медијима контактирам и у време док сам била Виши јавни тужилац, а чиним то и сада са позиције јавног тужиоца.

4.6. Тужилаштво и грађани

Још увек важећим Правилником о управи у јавним тужилаштвима и то чланом 62. регулисан је пријем грађана.

Иако је потребно одлуком одредити дан и време када се примају грађани који у јавно тужилаштво долазе без позива, уколико ми обавезе то дозвољавају чинила сам то и као главни јавни тужилац бих и надаље пријем вршила и ван времена одређеног одлуком јер сматрам да се на тај начин се јача поверење у рад тужилаштва.

Потврде и уверења о евиденицима које се воде у тужилаштву издају се без одлагања

Увек сам инсистирала на томе да се у контакту са странкама поступа са потребном дозом љубазности и поштовања њихове личности а да се неминовне инцидентне ситуације решавају снагом аргумената и доследним поступањем,

Такође, посебна пажња посвећена је и исказивању поштовања према органу у коме се ради кроз одевање које мора да буде примерено како за носиоце јавнотужилачке функције, тако и за запослене.

4.7. Евиденције у јавном тужилаштву

Приликом доделе предмета у рад потребно је водити рачуна о једнакој оптерећености, нарочито у погледу расподеле сложених предмета.

Евиденцију заказаних рочишта потребно је водити уредно, предмете из писарнице благовремено износити обрађивачу предмета дан пре одржавања рочишта, уредно и благовремено износити предмети који су у евиденцији.

Због великог броја извештаја које је потребно доставити и с тим у вези лакшег прикупљања података, наставити са вођењем помоћних евиденција које су нужне јер омогућавају благовремено и тачно поступање.

Посебну пажњу посветити евиденцији која се односи на трошкове кривичног поступка и њихову наплату.

ЗАКЉУЧАК

Када год сам била у прилици истицала сам да јавни тужиоци своју функцију не обављају само у оквиру законом прописног радног времена, већ 24 часа свих 365 дана у години јер бити тужилац подразумева постојање високог нивоа спремности да се у сваком тренутку одговори захтевима и изазовима у борби против криминала чији су појавни облици све различитији а начин деловања учинилаца све разноврснији.

Првог октобра ове 2023. године навршила сам 30 година рада у правосуђу. Током те три деценије било је много изазова па и тренутака када сам помишљала да је дошло време за промену. Али, све сам то издржала укључујући и оне ситуације када је једини начин одбране окривљених био подношење кривичних пријава против мене и када су нападани и грубо клеветани чланови моје породице. Ништа од тога ме није поколебало да се увек водим начелом да је закон исти за све и да уколико у нечијим радњама има елемената кривичног дела, поштујући доследно начело легалитета. то и процесуирам.

Сарадња са полицијом, судовима, Безбедносно информативном агенцијом, али и органима локалне самоуправе и другим државним органима увек је била веома успешна и уверена сам да ће се као таква не само наставити него и продубити..

Да сумирам, у наредном периоду циљеви и приоритети у мом раду као главног јавног тужиоца у Неготину, уколико на ову функцију будем изабрана биће:

- заштита начела самосталности јавног тужилаштва,
- стална сарадња са полицијским службеницима и припадницима Безбедносно информативне агенције у циљу успешног откривања кривични дела и учинилаца и њихово процесуирање
- законито и ажурно поступање,
- благовремено поступање по захтевима виших тужилаштва,
- стварање материјалних услова који ће омогућити несметан рад,
- поштовање етичких норми у међусобној и комуникацији са странкама,
- јачање поверења грађана у рад тужилаштва

ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ

Ксенија Бранковић

